

HÄSSELBY-VÄLLINGBY STADSDELSFÖRVALTNING

ÄLDREOMSORGEN

Josefin Johansson

Telefon: 508 05 072

DNR 1.5.1-414-2012

TJÄNSTEUTLÅTANDE
29 AUGUSTI 2012

SID 1 (4)

SAMMANTRÄDE 25 SEPTEMBER 2012

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Förslag till riktlinjer om Lex Sarah

Remiss från kommunstyrelsen, Dnr 325-1033/2012.

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Ingrid Friberg
avdelningschef

Sammanfattning

Den 1 juli 2011 infördes nya bestämmelser om Lex Sarah i socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Lex Sarah har utvidgats till att gälla hela socialtjänsten och verksamhet enligt LSS. En arbetsgrupp med representanter från socialförvaltningen, äldreförvaltningen och stadens juridiska avdelning har utarbetat ett förslag till gemensamma riktlinjer för staden angående Lex Sarah.

Förvaltningen ställer sig bakom förslaget och anser att riktlinjerna är bra men önskar förtydliganden och ytterligare exempel under några punkter.

Bilagor

Kommunstyrelsens remiss, 325-1033/2012, ”Förslag till riktlinjer om Lex Sarah”.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för äldreomsorg i samarbete med socialtjänstavdelningen.

Ärendet har behandlats i samverkansgrupp den 13 september 2012.

Ärendet har behandlats i lokala pensionärsrådet den 17 september 2012.

Sammanfattning av remissen

Den 1 juli 2011 infördes nya bestämmelser om Lex Sarah i socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Härmed utvidgades Lex Sarah till att gälla hela socialtjänsten och verksamhet enligt LSS.

De nya bestämmelserna ska säkerställa att personer som är i behov av socialtjänstens insatser ska få dessa med god kvalitet. Fel, brister och missförhållanden ska så långt som möjligt förebyggas och, om de ändå inträffar, åtgärdas så snabbt som möjligt. Socialstyrelsen har utarbetat nya föreskrifter och allmänna råd om Lex Sarah (samt en handbok som förväntas vara klar i november 2012, förvaltningens anmärkning).

Bestämmelserna om Lex Sarah kan kort sammanfattas enligt följande:

- Lex Sarah har en tydlig koppling till krav på god kvalitet och rutiner för att förebygga och åtgärda missförhållanden och risker för missförhållanden ska ingå i ledningssystemet.
- Anställda inom socialtjänstens verksamheter och verksamheter enligt LSS är skyldiga att medverka till god kvalitet i verksamheten och de insatser som ges.
- Anställda inom socialtjänstens verksamheter och verksamheter enligt LSS är skyldiga att rapportera missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden.

Stadsdelsnämnderna har under hösten 2011 tagit fram preliminära rutiner i avvaktan på gemensamma riktlinjer från staden. En arbetsgrupp med representanter från socialförvaltningen, äldreförvaltningen och stadens juridiska avdelning har utarbetat ett förslag till gemensamma riktlinjer för staden angående Lex Sarah.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ställer sig bakom förslaget och anser att riktlinjerna är bra och på de flesta punkter tydliga.

Syftet med Lex Sarah har i och med det nya regelverket blivit mer konstruktivt. Verksamheterna ska tänka förebyggande, inte skuldbelägga enskilda medarbetare utan lyfta frågorna en nivå och istället se till systematiska fel i verksamheten.

Under punkten 6.2 ges i förslaget till riktlinjer bra och belysande exempel på vilka som inte omfattas av rapporteringsskyldigheten.

Under punkten 6.3 talas det om att rapporteringsskyldigheten gäller den *egna verksamheten* d.v.s. i nämndens fall kommunalt driven verksamhet inom Hässelby-Vällingby stadsdelsområde. Privat verksamhet och verksamhet som drivs på entreprenad har också rapporteringsskyldighet enligt Lex Sarah, jmf punkt 6.8 och 10.2, men de fullgör denna plikt själva. Stadsdelsnämnden har dock alltid ett uppföljningsansvar för individen och att denne får insatser enligt god kvalitet.

Riktlinjerna beskriver i punkten 6.2 andra stycket att med brister i den egna verksamheten ska även förstås tecken på brister som upptäcks i den egna verksamheten även om det står klart att bristerna inte ursprungligen uppstått i den egna verksamheten t.ex. tecken på vanvård hos en person som flyttar från ett boende utanför verksamheten till ett inom verksamheten. Detta resonemang är enligt förvaltningens mening lite motsägelsefullt. Det är visserligen möjligt att tänka sig att missförhållandet då rör kommunikation, den egna verksamheten har inte haft kännedom om vanvården före flytten, eller ett missförhållande rörande individuppföljning om det är en brukare tillhörande den egna förvaltningen. Detta stycke skulle dock vinna på utförligare exempel.

I stycket 6.4 framgår att rapporteringsskyldigheten aldrig kan fullgöras med en anonym rapport. För att Lex Sarah ska bli ett verkningsfullt instrument att komma åt och förebygga missförhållanden är det viktigt att rapporterna inte är anonyma. Riktlinjerna skulle dock kunna förtydligas med att om det *ändå* inkommer en anonym rapport så är Lex Sarah- ansvarig skyldig att fullgöra rapporteringsplikten.

I stycket 6.6 framgår att även missförhållanden eller risk för missförhållanden som rör någon som kan komma ifråga för insats ska rapporteras. Även i uppsökande verksamhet eller under handläggning av ett ärende kan missförhållanden uppstå. I stycket 6.6.1. ges flera tydliga exempel på vad som är ett missförhållande men förvaltningen önskar exempel även på missförhållande i ovanstående situationer. Förvaltningen anser att detta är en viktig punkt att ta upp i den gemensamma utbildningen socialförvaltningen, äldreförvaltningen och stadsledningskontorets

juridiska avdelning planerar att hålla. Det är viktigt att stadsdelarna får en gemensam syn på vad som är ett *allvarligt* missförhållande eller en *påtaglig risk för allvarligt* missförhållande. Det är även viktigt att utbildningen genomförs i samarbete med Socialstyrelsen så att inte staden utvecklar en egen tolkning som avviker från Socialstyrelsens.

I stycket 8 framgår mycket tydligt nämndens ansvar när det gäller enskilda verksamheter och att enskilda verksamheter är skyldiga att informera om mottagna rapporter men är inte, inom ramen för Lex Sarah, skyldiga att redovisa utredningen eller vilka åtgärder som vidtagits.

När det gäller utredningsförfarandet i stycke 9 så är det mycket tydligt vad en utredning ska innehålla. Det är viktigt att förvaltningarna arbetar aktivt för att utveckla dokumentationen av händelser av betydelse så att den sker löpande.

Staden har tagit fram en gemensam blankett för rapport enligt Lex Sarah. Det är enligt förvaltningens mening önskvärt att motsvarande tas fram när det gäller utredningen så att stadsdelarna använder samma rubriker och layout.

I stycket 11.5 framgår tydligt vikten av att en rapport om missförhållande inte bör utredas av närmast berörda chef eller arbetsledare. Detta är viktigt av flera skäl, dels för att jävssituationer kan uppstå men också för att det kan vara svårt att se sin egen verksamhet helt objektivt och inte hamna i försvarsställning.
